

Stanowisko Zarządu Głównego Stowarzyszenia Urzędników Stanu Cywilnego RP

w sprawie wykorzystywania modułów ZMOKU albo tzw. aplikacji alternatywnych w urzędach stanu cywilnego po 1 stycznia 2012 r.

W związku z wieloma pytaniami i wątpliwościami zgłaszanymi przez kierowników urzędów stanu cywilnego w sprawie wdrożenia Zintegrowanego Modułu Obsługi Końcowego Użytkownika (ZMOKU), po dokonaniu konsultacji przekazujemy następujące stanowisko:

1 stycznia 2012 r. wchodzi w życie ustawa z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2010 r. Nr 217, poz. 1427 ze zm.), która nakłada na kierowników USC nowe obowiązki w zakresie rejestracji danych bezpośrednio w rejestrze PESEL.

Aktualnie blisko 2000 urzędów stanu cywilnego w Polsce używa oprogramowania od różnych producentów, wspierającego rejestrację stanu cywilnego, działającego zgodnie zapisami ustawy z dnia 29 września 1986 r. - Prawo o aktach stanu cywilnego (t. j. Dz. U. z 2011 r. Nr 212, poz. 1264) oraz aktów wykonawczych do tej ustawy, a w szczególności zgodnie z § 17 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 października 1998 r. (Dz. U. z 1998 r. Nr 136 poz. 884). Również po 1 stycznia 2012 roku oprogramowanie to może być nadal używane do wspomagania rejestracji stanu cywilnego – w tym do sporządzenia aktów oraz do wydawania odpisów i zaświadczeń w oparciu o budowane przez wiele lat lokalne rejestry, a także do wysyłania dokumentów elektronicznych do GUS zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 18 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 1995 r. Nr 88, poz. 439, ze zm.).

Natomiast w celu umożliwienia kierownikom USC wywiązania się z nowych obowiązków nałożonych ustawą o ewidencji ludności w gminach jest obecnie instalowane oprogramowanie ZMOKU. Według informacji Centrum Projektów Informatycznych dawnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji dostępnych na stronie www.mojdowod.pl, (w dziale: ZMOKU -> CO TO JEST ZMOKU?) zakres zadań kierownika USC wynikających z ustawy o ewidencji ludności jest wspierany przez moduł ZMOKU dla Obszaru - Ewidencja Ludności (pozycje: 46, 47, 49, 50, 72-84 zamieszczonej tam tabelki). Dlatego, aby kierownik USC mógł wypełniać nowe obowiązki zgodnie z przepisami i bez zbędnych wydatków należy wspólnie ze służbami informatycznymi:

- przygotować w USC dodatkowe stanowiska dla używania modułu ZMOKU-EL na komputerach dostarczonych przez MSWiA,
- zadbać o to, żeby pracownicy USC uzyskali dostęp do funkcjonalności modułu ZMOKU-EL niezbędnych do wykonywania zadań wynikających z ustawy o ewidencji ludności,
- przeszkolić pracowników USC w używaniu wymienionych wyżej funkcjonalności modułu ZMOKU-EL.

Wadą takiego sposobu używania oprogramowania ZMOKU będzie konieczność podwójnej rejestracji części danych: raz dla zachowania ciągłości pracy w obecnie używanej aplikacji, a drugi raz w module ZMOKU-EL.

Jednak we wspomnianym wyżej komunikacie CPI MSWiA „... Dopuszcza się dalsze stosowanie wykorzystywanych dotychczas aplikacji alternatywnych (zakupionych lub opracowanych przez gminy samodzielnie) pod warunkiem, że będą one dostosowane do obowiązującego stanu prawnego oraz będą wykorzystywały interfejs komunikacji z rejestrami centralnymi, określony przez MSWiA. ...”.

Jednocześnie z docierających do Zarządu Głównego SUSC RP informacji wynika, że działający na rynku dostawcy oprogramowania dla USC przygotowują już nowe wersje, które wyeliminują konieczność podwójnej rejestracji danych: tak zwane aplikacje alternatywne zastępujące (czyli takie, które umożliwią rejestrację w PESEL bez pośrednictwa ZMOKU) lub uzupełniające (wymagające pośrednictwa ZMOKU). Niestety producenci aplikacji alternatywnych są uzależnieni od tego kiedy uzyskają dostęp do aktualnego środowiska testowego, co stale się opóźnia.

Przy wyborze oprogramowania dla USC należy zwracać uwagę, aby nie dochodziło do rejestracji aktów stanu cywilnego w systemie teleinformatycznym z bazą zlokalizowaną poza USC, co w obecnym stanie prawnym naruszałoby artykuły 2, 5, 23 i 24 ustawy prawo o aktach stanu cywilnego.

Zarząd Główny SUSC RP